

Anti- Pestprotocol

Inhoud

1. Inleiding	pag. 3
Doel van dit protocol?	
Voorwaarden en afspraken	
2. Taakverdeling	pag. 4
3. Wat is pesten?	pag. 5
Wat is plagen?	
Wat is pesten?	
Wat is cyberpesten?	
4. Pestprobleem als incident; eerste aanpak	pag. 7
5. De vijf sporenaanpak	pag. 8
6. Hoe volgt en werkt de school aan de sociale-emotionele ontwikkeling?	pag. 11
7. Bijlagen	pag. 12
Internetsites en literatuur	

1. Inleiding

Plagen wordt vaak verward met pesten. Plagen is iets anders dan pesten. Bij plagen zijn kinderen aan elkaar gewaagd. De ene keer zegt of doet de een iets onaardigs, de volgende keer is het de beurt aan de ander. Plagen is een spel, niet altijd leuk, maar nooit bedreigend.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons.

Onderkenning van het probleem pesten en een serieuze aanpak daarvan vormen een belangrijk deel van onze inzet voor een goede sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen op onze school. Daarom heeft de Bolster een anti-pestprotocol opgesteld.

Doel van dit protocol:

1. Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Denk aan de symboliek van ons Bolster-logo.
2. Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen elkaar hierop aanspreken als zich ongewenste situaties voordoen.
Bevestiging van wederzijdse steun en respect voor ieders anderszijn geven in dit proces positieve impulsen.

Voorwaarden/ afspraken:

1. Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokkenen:
→ de leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep)
→ de leerkrachten
→ de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).
Leerkrachten, ouders uit de medezeggenschapsraad en de ouderraad onderschrijven dit protocol.
2. De school moet proberen pesten te voorkomen door een goed pedagogisch klimaat te creëren.
3. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt.
Een aantal schoolregels zijn daarvoor vastgesteld, welke in overleg met de kinderen kunnen worden aangevuld al dan niet in een gezamenlijk ondertekend contract.
Regel 1: Ik ben rustig in de school.
Regel 2: Ik ben aardig voor iedereen.
Regel 3: Ik zorg goed voor de spullen.
4. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten dat samen met de ouders kunnen signaleren.
De leerkracht gaat het pesten diagnosticeren ofwel in kaart brengen, start met de begeleiding van pester en gepeste en neemt zo nodig maatregelen.
5. Wanneer het pesten ondanks alle inspanningen toch voortduurt, of opnieuw de kop op steekt, is het goed om na te gaan welke deel van **de vijf-sporen-aanpak** onvoldoende aan de orde is geweest.
6. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de **anti-pest coördinator** aan de orde.
Deze kunnen desgewenst deskundigen / externe instanties raadplegen / inschakelen.

2. Taakverdeling

Directie

- Creëert faciliteiten, zowel personeel als materieel, die het zorgtraject in het algemeen en de sociaal-emotionele begeleiding inclusief het pestbeleid in het bijzonder, ondersteunen.
- Bevordert de openheid t.a.v. SEO-beleid en pestbeleid.
- Zorgt dat alle betrokkenen goed geïnformeerd zijn.

De anti-pest coördinator

Op onze school hebben wij een anti-pest coördinatoren, juf Carmen. Zij heeft de volgende taken:

- Juf Carmen is de aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met pesten. Zowel leerlingen, als ouders/verzorgers en collega's kunnen een beroep op hen doen. Zij zullen een luisterend oor zijn en samen met de betrokkenen het pestprobleem in kaart brengen om samen op zoek te gaan naar oplossingen. Als er een plan van aanpak is zullen zij een vinger aan de pols houden tijdens het traject.
- Juf Carmen is verantwoordelijk voor het uitdragen van het anti-pestbeleid binnen onze school. Zij is verantwoordelijk voor dat alle direct betrokkenen rondom de school kennis hebben van het anti-pestprotocol. Ze brengen dit regelmatig onder de aandacht en zorgen ervoor dat het 'leeft' binnen de school.

De ib-er (interne begeleider leerlingenzorg)

- Zorgt voor een goed lopend leerlingvolgsysteem (LVS) op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling als onderdeel van het totale LVS.
- Brengt de verschillende klassen sociaal-emotioneel in beeld m.b.v. de leerkrachten.
- Heeft inzicht in leerlingendossiers.
- Begeleidt de methodekeuze voor sociaal-emotionele ontwikkeling.

Groepsleerkracht

- Creëert een pedagogisch veilig klimaat in zijn/haar groep; werkt preventief aan een goede sociaal-emotionele ontwikkeling van de groep.
- Signaleert pestproblemen en start de daaruit volgende eerste aanpak.
- Signaleert en diagnosticeert samen met de ib-er.
- Indien nodig; het uitvoeren van een opgesteld handelingsplan.

Vertrouwenspersoon

- Een luisterend oor voor de verschillende betrokkenen en indien gewenst de betrokkenen verder doorverwijzen.

3. Wat is pesten?

Er is een verschil tussen plagen en pesten. Daarnaast is er een verschil tussen traditioneel pesten en cyberpesten.

Wat is plagen?

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijkwaardig aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Wat is pesten?

'Iemand wordt getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meerdere personen'

Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Het sterkere kind; de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Hier onder valt o.a.:

1. Uitschelden
2. Roddelen
3. Niet gemeente complimenten
4. Iemand fysiek pijn doen
5. Iemand buiten sluiten
6. Sarcastische opmerkingen
7. Pijnlijke boodschappen via mobiel of computer
8. Nare briefjes schrijven
9. Iemand bedreigen
10. Iemand negeren

Bron: Rots en Water NL

Wat is cyberpesten?

Cyberpesten is pesten door middel van digitale middelen en sociale media. Men kan iemand op verschillende manieren gaan cyberpesten. Het gaat om kwetsende of bedreigende teksten bijvoorbeeld via chatprogramma's als facebook en what'sapp. Men kan ook beledigende foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op het internet of op sociaalnetwerksites plaatsen (cyberbaiting) zoals Facebook en Twitter. Dan is er sprake van cyberstalking, waarbij één of meerdere daders doelbewust een slachtoffer lastig blijft vallen en er kan op fora en vrij bewerkbare pagina's, bijvoorbeeld Wikipedia, beledigende of bedreigende informatie geplaatst worden.

Kenmerken van cyberpesten:

- Cyberpesten gebeurt vaak anoniem. De daders voelen zich veilig, ongenaakbaar en onherkenbaar, waardoor ze weinig terughoudend zijn.

- Cyberpesten kan ernstiger zijn dan traditioneel pesten, omdat dader en slachtoffer niet in direct contact met elkaar staan, maar enkel via de computer verbonden zijn. Ook worden hierdoor grenzen verlegd en gaat de dader verder. De dader voelt zich niet geremd, waardoor meerdere mensen het te weten komen.
- Niet enkel fysiek of sociaal dominante personen doen aan cyberpesten. Door zijn kennis over het internet voelt de dader zich vaak machtiger dan het slachtoffer en denkt dan 'veilig achter de computer' te handelen.
- Het slachtoffer voelt zich onveiliger dan bij gewoon pesten want hij is nergens vrij; niet op het werk, school of thuis.
- De impact van cyberpesten kan groter zijn dan bij traditioneel pesten, want er zijn veel meer toeschouwers door het medium internet.
- Cyberpesten is niet terug te draaien – vaak blijven de gegevens op internet bestaan, zodat het slachtoffer er jaren nadien nog mee geconfronteerd kan worden.

4. Pestprobleem als incident

Pesten begint altijd als een incident. Daarom is het belangrijk om ieder signaal serieus te nemen. Het signaal komt van leerlingen, ouders of van collega's. Leerkrachten nemen het signaal serieus en bespreken het eventueel met de intern begeleider.

Eerste aanpak:

- Stap 1** Er eerst zelf samen uit te komen.
- Stap 2** Op het moment dat een van de kinderen er niet uitkomt – in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt - heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de groepsleerkracht voor te leggen.
- Stap 3** De groepsleerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en afspraken te maken. Bij herhaling van ruzies/pesterijen op korte termijn volgen zelfgekozen sancties en deze worden aan de ouders medegedeeld. Hiervan wordt een notitie gemaakt in Parnassys. Mogelijke sancties kunnen zijn:
- Een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht over de toedracht.
 - Een formulier met standaardvragen (als wat heb je gedaan? Hoe had je het beter kunnen doen etc).
 - Nablijven.
 - In de pauzes binnen blijven.
 - Uitgesloten van deelname aan andere (les)activiteiten.
- Stap 4** Indien het pestgedrag niet stopt, worden de ouders van de pester samen met de pester door de groepsleerkracht op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken uitdrukkelijk doorgesproken en vastgelegd in een verslag. De ouders, directie en ib-er krijgen een kopie van dit verslag. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. In het verslag wordt tevens een afspraak opgenomen voor een vervolggesprek.
- Stap 5** Bij aanhoudend pestgedrag kan er externe hulp worden ingeschakeld.

Alles moet zorgvuldig gedocumenteerd worden. Er moeten verslagen worden gemaakt van de gesprekken die gevoerd zijn en de afspraken die gemaakt zijn. Als het gedrag van de pester niet aanzienlijk verbeterd en/ of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem aan te pakken kan de directie overgaan tot bijzondere maatregelen: isoleren van de pester of een tijdelijke schorsing. Op de volgende pagina zie je **de vijfsporenaanpak** staan en deze is bedoeld om na te gaan of mogelijke oplossingen gemist zijn.

5. De vijfsporenaanpak

De aanpak van de school is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het ge-pestte kind, de pester, de klasgenoten de ouders, en de school.

1. Het kind dat gepest wordt.

De school besteedt veel aandacht aan het kind dat gepest wordt. De school doet dat op de volgende wijze:

- Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan oplossingen.
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
- Zorgen voor follow-up gesprekken.
- Ouders informeren.

2. Het kind dat pest

De school besteed veel aandacht aan de pester. De school doet hierbij veel meer dan het verbinden van consequenties aan het gedrag van deze leerling of groep leerlingen. Dat doet de school op de volgende wijze:

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.
- Zorgen voor follow-up gesprekken.
- Ouders informeren.

3. De middengroep (de rest van de groep) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem

De middengroep is een belangrijke groep bij het oplossen van een pestprobleem. Op school wordt er op deze wijze mee gewerkt:

- Met de groep praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

4. De ouders van het gepeste en van het pestende kind

De school vindt het belangrijk dat de school en de ouders samen werken aan het oplossen van een pestprobleem. De school doet dat op de volgende wijze:

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van pestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

5. De school verwacht van de ouders:

- Ouders bespreken met hun kind lastige situaties.
- Ouders benoemen hierbij het gedrag (en richt het niet op het kind zelf.)
- Wij verwachten dat ouders mee kijken met hun kinderen op social media.
- Ouders beperken zich tot het incident dat nu speelt.
- Ouders stimuleren het vier-stappenplan, dat de weerbaarheid vergroot.
- In en rond de school spreekt de leerkracht kinderen aan. We vragen ouders dit niet zelf te doen.
- Ouders proberen conflicten die ontstaan zijn in de thuissituatie op te lossen voordat het kind naar school gaat.

6. De school (leerkrachten)

De leerlingen en de ouders kunnen het volgende van de school verwachten:

- De school zorgt dat de directie en de leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.

- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school brengt huidige situatie rondom het pesten in kaart met behulp van Viseon en Parnassys integraal.
- De leerkrachten zorgen ervoor dat de school een veilige plek is om te leren. Agressie wordt niet getolereerd.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is. Zij houden het anti-pestprotocol actueel.
- Kinderen worden aangesproken op hun gedrag op school: positief gedrag wordt geprezen, kinderen worden aangesproken op negatief gedrag.
- Conflicten worden uitgesproken met behulp van de schoolregels, welke zichtbaar zijn in de groep.
- Tijdens de lessen wordt aandacht besteed aan de sociale competenties van leerlingen door:
 - Het gebruik van het digitaal leerling volgsysteem sociaal emotionele ontwikkeling (Viseon).
 - Het gebruik maken van het sociogram.
 - Lessen uit de SEO methode 'goed gedaan'.
 - Lessen 'waarden en normen' uit de methode trefwoord.

Aan de hand van deze vijfsporen wordt een handelingsplan opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd.

7. Wat doet de school aan de sociale-emotionele ontwikkeling?

Ontwikkeling van de sociaal emotionele vaardigheden

We hanteren in de groepen 1 t/m 8 een methode voor de sociale emotionele ontwikkeling van onze leerlingen, t.w. "Goed Gedaan!"

'Goed gedaan' geeft leerlingen meer zicht en grip op hun emoties, gedrag en het omgaan met elkaar. Zodat elke leerling weet wat er van hen verwacht wordt, waarom dat gevraagd wordt en weet hoe hij of zij dat kan aanpakken met het doel dat elke leerling op school zichzelf en anderen beter gaat begrijpen en leert hoe hij of zij zichzelf positief kan aansturen.

Onderwerpen in 'Goed gedaan!'

Elke groep werkt aan dezelfde onderwerpen. Deze zijn steeds aangepast aan de leeftijd en de ontwikkeling van de leerling kind. Zo leert de leerling ieder jaar een stapje meer!

Les 1	Wennen	Les 9	Allemaal anders
Les 2	Samen één groep	Les 10	Wat denk ik?
Les 3	Grapje, plagen, pesten	Les 11	Kiezen
Les 4	Opkomen voor jezelf	Les 12	Jezelf de baas
Les 5	Blij met jezelf	Les 13	Eerlijk waar?
Les 6	Samen spelen en werken	Les 14	Vrienden
Les 7	Druk, druk, druk	Les 15	Ken jezelf
Les 8	Wat voel ik?	Les 16	Wensen en dromen

Ouderbrieven

We willen graag ouders informeren over wat we in de klas tijdens de SEO-lessen doen en gedaan hebben. Daarom ontvangen ouders van de groepsleerkracht met regelmaat een ouderbrief. Er staan tevens tips in, zodat ouders hun kind kunnen helpen bij de vaardigheden van de les.

Digitale signaleringssysteem Sociaal Emotionele Ontwikkeling

Om de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen in kaart te brengen, te begeleiden en te volgen maken we vanaf dit schooljaar gebruik van het digitale signaleringssysteem **WISEON** van Cito.

WISEON (gr. 1-2) brengt het sociaal gedrag, het welbevinden en de spelwerkhouding van de leerling in beeld.

WISEON 2.0 (gr. 3 t/m 8) brengt het sociaal gedrag, het welbevinden, het zelfbeeld, de werkhouding en de leeromgeving (klassenklimaat) van de leerling in beeld. Vanaf groep 5 vullen de leerlingen ook een digitale vragenlijst in. Door het invullen van de vragenlijst door de leerling krijgt de leerkracht in beeld hoe de leerling zichzelf ziet.

WISEON wordt 2 keer per jaar afgenomen. De tweede afname wordt ingezet bij leerlingen die opvallende scores laten zien bij de eerste afname.

Sociale Vaardigheidstraining (SoVa) en Faalangstraining

Plezier maken met vriendjes en vriendinnetjes, keuzes kunnen maken of jezelf bezighouden. Het zijn enkele sociale vaardigheden die het leven van een kind een stuk makkelijker maken als hij/zij ze beheerst. Voor leerlingen van De Bolster die dit lastig vinden bieden we een SoVa-training aan. Voor leerlingen die faalangstig zijn bieden wij een faalangstraining aan. In overleg met ouders, leerkracht en intern begeleider wordt bepaald of een leerling aangemeld wordt voor een van de trainingen.

Bijlage 1

Internetsites

- www.aandachtvoorpesten.nl
- Digitaal pesten, wat is het en hoe ga je er mee om? www.voo.nl
- www.weetwatjetypt.nl

andere informatieve websites:

- www.pestenislaf.nl
- www.pestweb.nl
- www.dekinderconsument.nl
- www.mijnkindonline.nl
- www.pesten.net
- www.weerbaar.info
- www.schoolenveiligheid.nl

Literatuur

- 'Omgaan met pesten', Margo Henderson.
- 'Alles over pesten', Mieke van Stigt.
- 'Van pesten naar samenwerken', Sue Yound.
- 'Visie op pesten', Joan Elkerbout & Priscilla van Lierop.
- 'Pesten op school', Frits Goossens & Marjolijn Vermande.